MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

On niin kiire, niin paljon tehtävää, hankittavaa ja virikkeitä, ettei ehdi elää. **VIRPI HÄMEEN-ANTTILA KALEVASSA**

Nokian raju kuuri jatkuu

Suomen teollisuuden lippulaivan Nokian toimitusjohtaja Stephen Elop ilmoitti eilen rajusta saneerauksesta. Yhtiö aikoo vähentää Suomesta 3 700 työpaikkaa ja maailmanlaajuisesti enintään 10 000 työpaikkaa ensi vuoden loppuun mennessä.

Työpaikkojen vähennykset ovat jatkoa aikaisemmille supistuksille ja irtisanomisille. Edellinen iso muutos tapahtui, kun Nokia ilmoitti luopuvansa omasta ohjelmistokehityksestään ja aloittavansa yhteistyön Microsoftin kanssa.

Suomesta irtisanotaan reilu kolmannes Nokian työntekijöistä. Määrä on erittäin suuri ja se kohdistuu rankasti erityisesti Saloon.

Nokian Salon tehdas lakkautetaan ja työntekijöitä irtisanotaan 850. Se on paljon, koska Salosta on kadonnut muutamassa vuodessa jo tuhansia teollisia työpaikkoja.

Nokian huonot uutiset eivät loppuneet irtisanomisiin, vaan yhtiö antoi myös tulosvaroituksen. Nokian laite- ja palveluyksikön liikevoittoprosentti on toisella vuosineljänneksellä ennakoitua heikompi ja painuu alkuvuotta pahemmin miinukselle.

Nokia ilmoitti myös myyvänsä luksuspuhelimiin erikoistuneen Vertun ja keskittyvänsä ydinliiketoimintoihin. Nykyisellä rönsyjen karsimisvauhdilla ydinliiketoiminta on käymässä todella vähiin. Ei voi kuin toivoa Nokian Windows-puhelimille menestystä.

Nokian historia ulottuu vuoteen 1865, jolloin Fredrik Idestam perusti puuhiomon Tammerkosken rantaan. Vuosisadan vaihteen aikoihin perustettiin myös Suomen Gummitehdas ja Suomen Kaapelitehdas. Vuonna 1966 Suomen Gummitehdas ja Suomen Kaapelitehdas sulautuivat metsä- ja voimateollisuusyhtiö Nokiaan. Konsernin toimialoiksi tulivat kumi, kaapeli, metsäteollisuus, sähköntuotanto ja elektroniikka.

Myöhemmin Nokia keskittyi elektroniikkaan ja lopulta matkapuhelimiin. Vaikeuksien jälkeen yhtiö nousi maailman johtavaksi matkapuhelinten valmistajaksi. Romahdus onkin ollut yllättävän nopea ja raju.

Nokian ympärille syntyi paljon alihankintateollisuutta, mutta ne ovat joko lopettaneet toimintansa tai siirtäneet valmistusta Nokian perässä ulkomaille.

Nykyisten syvien vaikeuksien keskellä on syytä muistaa, että suurelta osin Nokian ansiosta Suomi nousi nopeasti lamasta 1990-luvulla. Yhtiön ansiosta Suomesta tuli myös yksi maailman johtavista tietoyhteiskunnista.

Toimitusjohtaja Stephen Elop jatkaa Nokian rajua saneerausta.

Nokian romahtaminen globaalista markkinajohtajasta tappio- ja supistuskierteessä olevaksi yhtiöksi osoittaa, kuinka nopeasti tilanteet saattavat vaihtua. Romahtaminen on samaa luokkaa kuin Suomen romahtaminen Euroopan Japanista keskelle syvää lamaa 1980-luvun lopulla.

Syitä Nokia romahdukseen on monia. Maailman suurimmasta alansa yhtiöstä tuli kankea ja ehkä myös liian ylpeä. Samaan aikaan kun Nokia kehitti puhelimistaan tietokoneita, kehittivät tietokoneyhtiöt tietokoneistaan puhelimia. Jälkimmäiset näyttävät onnistuneet paremmin.

Suomesta on hävinnyt paljon teollisuuden työpaikkoja. Tehtaiden sulkeminen on kansantaloudellisesti huono asia, mutta erityisen huono se on irtisanotuille ja kyseisille tehdaspaikkakunnille. Ison työantajan katoaminen korostaa monipuolisen elinkeinorakenteen merkitystä.

Suurissa yrityksissä on pitkään korostettu keskittymistä ydinliiketoimintaan ja isot monialayritykset ovat käyneet vähiin.

Voisiko ajatusta muuttaa samanlaiseksi kuin alihankintayrityksissäkin? Ei pidä olla liian riippuvainen yhdestä tuotteesta tai asiakkaasta.

Nokian romahdus on ollut yllättävän nopea ja raju.

Arvovallan mittari

Eduskunnan hallintovaliokunnan puheenjohtaja Jussi Halla-aho (ps.) ilmoitti keskiviikkona eroavansa puheenjohtajan tehtävästä.

Paineet Halla-ahoa kohtaan kasvoivat liian suuriksi sen jälkeen kun eduskuntaryhmien puheenjohtajat päättivät yksimielisesti, ettei hän voi jatkaa tehtävässään. Perussuomalaisten eduskuntaryhmän puheenjohtaja Pirkko Ruohonen-Lerner ei osallistunut kokoukseen.

Halla-aho sai hiljattain Korkeimmalta oikeudelta (KKO) sakkotuomion uskonrauhan rikkomisesta ja kiihotuksesta kansanryhmää vastaan. Itse tuomio kyseisestä, vuonna 2008 tehdystä blogikirjoituksesta ei ehkä olisi riittänyt erovaatimusten kärjistymiseen, mutta Halla-ahon KKO:ta kohtaan osoittama arvostelu oli eduskuntaryhmyreille liikaa.

Muun muassa kokoomuksen ryhmäjohtajan Jan Vapaavuoren mielestä kyseessä oli koko eduskunnan arvovalta.

Tuomion saaminen ja oikeuslaitoksen päätösten arvostelu tai vähättely eivät kuitenkaan ole uusia ilmiöitä edes eduskunnassa tai oikeuslaitoksen omassa keskuudessa.

Moni muukin kansanedustaja on tuomittu oikeudessa. Muun muassa Halla-ahon erottamista ajanut Vapaavuori on tuomittu kolme kertaa. Perustuslakivaliokunnan puheenjohtajan Johannes Koskinen (sd.) oikeusministerinä antamat lausunnot johtivat valtion maksamaan korvauksia ja hän sai nuhteet oikeuskanslerilta kritisoituaan oikeuden päätöksiä.

Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) entinen presidentti Pekka Hallberg lähetti poliisille kirjeen, jossa hän vetosi, ettei hänen johtamansa KHO:n päätöstä niin sanotussa isoäitien kartoitusjutussa pantaisi käytäntöön.

Halla-ahon toiminnassa kyseisessä asiassa ei ole puolusteltavaa, mutta valiokunnan puheenjohtaja pakottaminen eroamaan on ainutlaatuinen tapaus.

VIERASYLIÖ

Kohti vihreää taloutta

Lisääntynyt tietous on pakottanut tarkistamaan ihmiskunnan toiminnan suunnan. Tätä kuvaa kaksikymmentä vuotta sitten pidetty laaja YK:n ympäristökokous Rio de Janeirossa.

Tuolloin otettiin yleiseksi suunnaksi kaiken toiminnan saaminen kestäväksi eikä vain hetkellisesti taloudellisia voittoja ympäristön ja ihmiskunnan kustannuksella aikaansaavaksi.

Tuon kokouksen jälkeen kulunutta aikaa on tarkoitus arvioida ja sen viitoittamaa tietä entisestään selkeyttää. Niinpä Riossa pidetään kesäkuun lopulla seurantakokous.

Kokous on myös massiivinen, onhan asia tärkeä ja kaikkia yhteiskunnan osia koskettava. Rio+20-konferenssin nimenäkin on juhlavasti ”Kestävän kehityksen konferenssi”.

Yleensä, kun hyvä asia halutaan haudata pois silmistä, pidetään sellaisia palavereja, joista ei voi tulla muuta kuin kaikkia tyydyttäviä ympäripyöreitä tuloksia.

Rion kokouksella on kaikki epäonnistumisen tunnusmerkit. Siihen on osallistumassa yli 60 000 edustajaa hallinnosta, yksityissektorilta ja järjestöistä.

Itse päätavoitteesta, kestävästä kehityksestä, vallitsee vielä jonkinlainen yksimielisyys, mutta käsitykset eroavat keinoista siihen pääsemiseksi.

Konferenssin valmistelussa vielä kuukautta ennen oli voitu sopia vasta asialistan 21 kohdasta, mutta avoimina oli noin 400 asiaa.

Suuri osanottajamäärä voi ryhmittyä monella eri tavalla, ja joillakin mailla on pyrkimyksenä tuoda esille vain omaa asiansa.

Vauraus ei jakaannu tasan

Kestävässä kehityksessä nähdään yleisesti olevan kolme peruspilaria: talous, yhteiskunta eli ihmiset ja ympäristö.

Tämän tunnustaminen veisi yhtä sen toteutuskeinoa, vihreää taloutta, eteenpäin. Tällöin kuitenkin törmätään suureen kokoon: Maat ovat hyvin eri vaiheessa kehityksessään, ja ihmisten vauraus jakaantuu maapallolla epätasaisesti.

Tästä seuraa eräs tärkeä syy asioiden käsittelyn priorisointiin.

Kehitysmaat, ryhmä 77 vahvistettuna Kiinalla, katsovat, ettei nyt tulisi tarkastella luonnonvarojen riittävyyttä ja merkitystä ihmisille. Talouden pitäisi antaa kasvaa, jotta aineellinen hyvinvointi nousisi teollisuusmaiden tasolle.

Tämä kasvu tulisi sallia silläkin uhalla, että se aiheuttaa ympäristölle haittoja ja varsinkin luonnonvarojen riittävyyden kustannuksella.

Käytännössä vaatimus merkitsee talouskasvun hidastamista teollisuusmaissa kehitysmaiden eduksi.

Rion kokouksella on kaikki epäonnistumisen tunnusmerkit.

Näyttää siltä, että näin suureen yhteiskuntien elämänmuotojen muutoksiin ei löydy valmiutta teollisuusmaissa. Suomessakin kansantalous on suunniteltu jatkuvan kasvun varaan.

EU talousjärjestönä on tukemassa nykyistä globaalia kauppaa, joka rakentuu luonnonvarojen hyödyntämiselle.

Rio+20-konferenssissa EU on kuitenkin valmis tarkastelemaan kaikkia kestävän kehityksen osia siitäkin huolimatta, että sen jäsenmaissa podetaan tällä hetkellä syvää taloudellista ahdinkoa.

Onnellisuusmittari otettava mukaan

Lienee selvää, että maailman hyvinvoinnin tasoittaminen koko ihmiskunnalle tulee merkitsemään rahoitusta teollisuusmaista kehitysmaihin. On suuri epätietoisuus, kuinka tarvittava avustustoiminta saadaan aikaan.

Tähän liittyy kysymys aineellisen hyvinvoinnin mittaamisesta.

Nyt on käytössä vanhentunut bkt:n määrään perustuva mittari. Tämä talousmittari ei ota lainkaan huomioon kestävän kehityksen kahta osaa. Yleisesti ollaankin sillä kannalla, että monet sosiaali- ja terveysindikaattorit sekä ympäristötiedot on saatava mukaan kertomaan hyvinvoinnin jakautumisesta ja kehityksestä.

Rio+20-kokouksen eräänä tehtävänä onkin löytää ratkaisu siihen, kuinka maailmanlaajuisesti siirrytään uuteen mittaustapaan. Suomen hallitusohjelma esittää jo tämän ”onnellisuusmittarin” selvittämistä.

Rion kokouksella on myös kielteinen menneisyys. Maailmanlaajuinen luottamuspula on muodostunut aikaisemmissa massakokouksissa, jotka ovat päättyneet pettymykseen.

Yksi vakavimmista ympäristöongelmista on ilmaston lämpeneminen. Siksi on ollut tarvetta päästä tästä asiasta sopimukseen. Mielessä on erityisesti Kööpenhaminassa pidetty ilmastokokous ja viime joulukuun Durbanin kokous, joista kummastakaan ei tullut konkreettisia toimintaratkaisuja.

Hyvien tavoitteiden tilalle oikeita tekoja

Rion uusi konferenssi herättää vielä toiveita. Loppuasiakirjassa ei saisi olla enää hyviä ideologisia tavoitteita, vaan esityksiä siitä, kuinka niihin päästään. Myös ympäristö odottaa konkretiaa.

Tällaisiin ehdotuksiin on vaikea massakokouksessa päästä, minkä vuoksi moni suhtautuu jo nyt tuloksiin epäillen ja jopa varauksellisesti.

Herää kysymys, keitä päätösten jatkuva siirtäminen hyödyttää ja miten.

Vastaus löytyy globaalitalouden suunnasta. On tietenkin mahdollista, että osanottajien joukossa on kosmisen tulevaisuuden pessimistejä, jotka katsovat olevan tuhlausta säästää maapalloa, kun neljän miljardin vuoden päästä voi Andromeda-galaksi törmätä aurinkokuntaamme.

Kestävä kehitys koskettaa meitä kaikkia ja vaatii myös jokaiselta elämäntavan muutosta. On hyvä, että jo tässä vaiheessa pääsevät kansalaisjärjestöt ilmaisemaan kantansa kokouksessa esille tuleviin seikkoihin.

Osallistumis- ja vaikuttamisjärjestelmät ovat Suomessa vakiintumassa, ja konferenssi viitottaa samanlaista tietä myös muiden maiden kansalaisille.

Tuskin kukaan odottaa maapallon pelastusohjelmaa kokouksesta, vaikka sen keskeinen asiakirja on nimeltään ”Haluamamme tulevaisuus”.

Sen sijaan toiveikkuutta on sopia yhteisesti keinoista, joilla toteutetaan vähitellen kaikkien yhteiskuntien kaikilla tasoilla tarvittavia muutoksia kestävän kehityksen saamiseksi.

OLLI PAASIVIRTA

Kirjoittaja on ympäristönsuojeluneuvos Kauniaisista.

PÄIVÄN KUVA

EERO KETOLA

Nälkäinen kahlaaja

Liro etsi suuhunpantavaa tulvivasta ojasta Saaren kylässä Perniössä. Saaliiksi jäi lopulta vesiliskonaaras. Kookkaan eläimen syöminen ei oikein onnistunut, ja liro jätti kuolleen vesiliskon veteen.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: JUKKA PASONEN

Kyllä minä niin ilahduin...

...kun pää- ja apuministerit joukolla etelän ykkösmediassa kertoivat, että olisi hyvä ihmisen vähän miettiä, jääkö tästä pallosta tämän sukupolven repimisen jäljiltä mitään jälkipolville. Siitä vaan joukolla daunshiftaamaan eli törsäystä hillitsemään.

Rikkaaltahan tuo onnistuu, vaikka useimmat eivät huomaa pihistellä eurojen haalinnan keskellä. Köyhä ei siihen oikein pysty, kun se kuolee nälkään pian harrastuksen aloitettuaan.

Hieman jakomieliseltä kuulostaa, kun nämä samat ministerit heti selän käännettyään ovat niin huolissaan, että miten kulutukset ja tuotannot saataisiin Espanjassa ja koko Euroopassa kasvuun.

Että samaan aikaan säästetään ja kulutetaan enemmän... Tulee mieleen Titanicin tanssibändi: vaikka laiva uppoaa, jatketaan samaa soittoa, jottei porukka hätääntyisi.

Vai olisivatko ministerit sittenkin tutustuneet esimerkiksi teknillisen fysiikan professorin Peter Lundin ajatuksiin energiantuotannosta? Hänen mukaansa ydinvoiman rakentaminen on lähinnä hölmöläisten hommia.

Pistää siis epäilemään, että ministerien tolkku on lainattu energiafirmojen lobbareilta.

Jos Suomi laittaisi samat rahat bio- ja tuulienergiaan, jätteiden energiakäyttöön sekä energiankäytön tehostamiseen kuin ydinvoiman rakentamiseen, saataisiin kolme kertaa enemmän energiaa ja sen lisäksi vielä kymmenkertainen määrä pysyviä työpaikkoja.

En tunne entisiä enkä nykyisiä ”energiaministereitä”, Pekkarisia ja Häkämiehiä, mutta Lundin Peteristä tiedän sen verran, että viisaampaa miestä saa hakea. Pistää siis epäilemään, että ministerien tolkku on lainattu energiafirmojen lobbareilta.

Joka tapauksessa on hyvä, että Riossa ensi viikolla kokoonnutaan pohtimaan kestävää kehitystä. Suomelle hyvä alku olkoon vaikka se tässä kokouksessa teemaksi nostettu makean veden saanti.

Mutta riittääkö se? Maallikkona en näe, miten makean veden saannin turvaamisella vaikutetaan tosiasiaan, että parin vuosikymmenen päästä meillä pitäisi olla neljä maapalloa, jotta nykyinen kulutus voisi jatkua.

Toivoa sopii, ettei Riossa vedetä vesiperää. Ettei paikalle kaivattaisi Jeesusta ajamaan kauppiaat ulos temppelistä. Että osallistujat ottavat liki mahdottoman haasteensa vakavasti.

Ihan muitakin iloisia asioita on osunut korvaan. Telkkarista on tullut niin kotimaan kuin Ameriikankin laulukilpailuja, joissa on huomattu, että kilpailijan olisi hyvä osata laulaakin eikä vain näyttää missiltä tai misteriltä. Kaiken lisäksi tuomarit rokkarista räppäriin ovat oikein kehuneet näitä kilpailijoita. Ja aivan syystä.

Toki useimmat näistäkin kilpailijoista ovat näyttäneet kauniilta ja komeilta. Mutta se ei ole paljon haitannut, kun pääosassa ovat taidot.

Joka tapauksessa sohva ei kulu nyt myötähäpeästä vääntelehtimisestä kuten niin usein telkkarin avattuaan käy. Tiedättehän ne ohjelmat, joissa lahjattomat tyrkyt hölmöilyjensä lisäksi vielä haukkuvat toisiaan. Ja juontaja vain nöyryyttää kilpailijoita lisää.

Voisiko tämä muutos olla merkki jonkin kääntymisestä: Heti minulle nyt -asenteeseen kyllästymisestä ja ihmisarvon kunnioituksen palauttamisesta?

jukka.pasonen@maaseuduntulevaisuus.fi

LEHTIKATSAUS

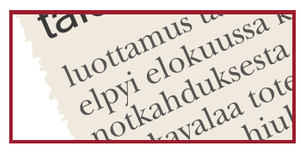

Etelässä on kallista asua

Lapin Kansa muistuttaa, että asuminen pääkaupunkiseudulla maksaa jopa kaksi kertaa enemmän kuin maakuntakeskuksissa.

”Asumisen kalleus pääkaupunkiseudulla ei ole uusi asia. Toistaiseksi väestö on keskittynyt pääkaupunkiseudulle, vaikka moni joutuu pudottamaan elintasoaan muuton myötä.

Isot kaupungit kiinnostavat varsinkin nuoria, mutta perheen perustamisen myötä moni on valmis palaamaan kotiseudulleen. Muuttoa puolustavat halvemmat elinkustannukset, varsinkin asuminen. Olennaista onkin, että kotiseutu pystyy tarjoamaan mahdollisille paluumuuttajille työtä.”

Kodeissa annetaan rajat

Laaja keskustelu koulujen työrauhasta olisi **Hämeen Sanomien** mielestä tarpeen.

”Kestäviä tuloksia on turha odottaa, jos mukana parempaa suomalaista koulua rakentamassa eivät ole rehtorien ja opettajien mukana oppilaat ja ennen muuta oppilaiden vanhemmat.”

”Esitys lakimuutoksista on tulkittavissa myös hätähuudoksi.

Opetusministeri Jukka Gustafsson totesi esityksen laatijoille, että monet lapset kasvavat kodeissa, joissa lapselle ei aseteta juuri minkäänlaisia rajoja.

Kannanotto oli tärkeä ja poliitikon sanomaksi jopa rohkea. Äitien ja isien herättely kantamaan vastuunsa lastensa kasvatuksesta on tulkittu pääasiassa kotien syyllistämiseksi.

Gustafsson osui asian ytimeen, sillä koulun rooli järjestyksen ja koulurauhan ylläpitäjänä murenee, jos kodin asenne lapsen häiriöintiin on välinpitämätön, pahimmillaan kannustava.

Koulukuria on tiukennettava, mutta tämä tehtävä ei voi onnistua ilman kotien tukea. Tästä syystä on välttämätöntä tiivistää opettajien ja oppilaiden vanhempien yhteistyötä.

Totta, kuulostaa liian tutulta! Pelkille kauniille puheille on tässäkin tapauksessa vaihtoehto: teot.”

Kiinasta mallia

Kiinasta voisi **Aamulehden** mielestä ottaa mallia kuntauudistukseen.

”Maan uudelle tielle ja huimaan talouskasvuun johtanut Deng Xiaoping sanoi aikoinaan, ettei ole väliä onko kissa musta vai valkoinen, kunhan se pyydystää hiiriä.”

”On järkeenkäypää, että kuntarajoja enemmän kuntalaisille merkitsee onko kylässä kauppa, kirjasto ja terveyskeskus. Muualta tuttua sanontaa soveltaen kuntalaisten kolme tärkeää asiaa ovat palvelut, palvelut ja palvelut. Niiden pitää toimia, oli kunta sitten iso tai pieni.”